

Delårsrapport per april 2017

Sammanfattning

Årets prognos pekar mot ett resultat på 302 mnkr, inklusive exploateringsnetto 352 mnkr och ökad kostnad för medfinansiering av tunnelbanan med 86 mnkr.

Det verksamhetsresulterade beräknas till 36 mnkr och motsvarar 1 % i överskott av skatteintäkterna.

Nämnderna beräknar i sin prognos ett sammanlagt underskott om 28 mnkr, varav socialnämnden 15 mnkr och kompetensnämnden 13 mnkr.

Det ekonomiska resultatet för perioden jan-april 2017 uppgår till ett underskott om 48 mnkr, inkl semesterlöneskulden om 70 mnkr och kostnad för medfinansiering av tunnelbanan med 86 mnkr.

Exklusive de extraordinära kostnaderna (tunnelbana) är periodens resultat positivt, 38,5 mnkr, vilket motsvarar 3,0 procent av skatteintäkter och utjämning.

Investeringsutgifterna beräknas till 1 172 mnkr vilket är 552 mnkr lägre än budget.

Innehåll

1.	EKONOMISK ÖVERSIKT.....	2
1.1.	God ekonomisk hushållning	2
1.2.	Samhällsekonomin.....	3
1.3.	Kommunernas ekonomi.....	3
2.	UPPFÖLJNING AV MÅL OCH UPPDRAG	3
3.	RESULTAT FÖR PERIODEN JAN-APRIL 2017	4
4.	PROGNOS FÖR HELÅRET.....	4
5.	BALANSKRAV ENLIGT KOMMUNALLAGEN	5
6.	KOSTNADS- OCH INTÄKTSUTVECKLING	5
7.	EKONOMISK FRAMÅTBlick.....	7
8.	PERSONAL.....	8
9.	STYRELSENS OCH NÄMNDERNAS RESULTAT OCH PROGNOs	9
9.1.	Kommunstyrelsen	9
9.2.	Barn- och ungdomsnämnden	10
9.3.	Kompetensnämnden	12
9.4.	Kultur-, demokrati- och fritidsnämnden	13
9.5.	Socialnämnden.....	14
9.6.	Familjerättsnämnden.....	17
9.7.	Tekniska nämnden	18
9.8.	Miljö- och bygglovsnämnden	19
10.	EXPLOATERINGSREDOVISNING	19
11.	INVESTERINGSREDOVISNING	20
12.	RESULTATRÄKNING	22
13.	BALANSRÄKNING.....	23
14.	REDOVISNINGSPRINCIPER	24

Bilaga 1: Uppföljning av mål och uppdrag

Bilaga 2: Statsbidrag

1. EKONOMISK ÖVERSIKT

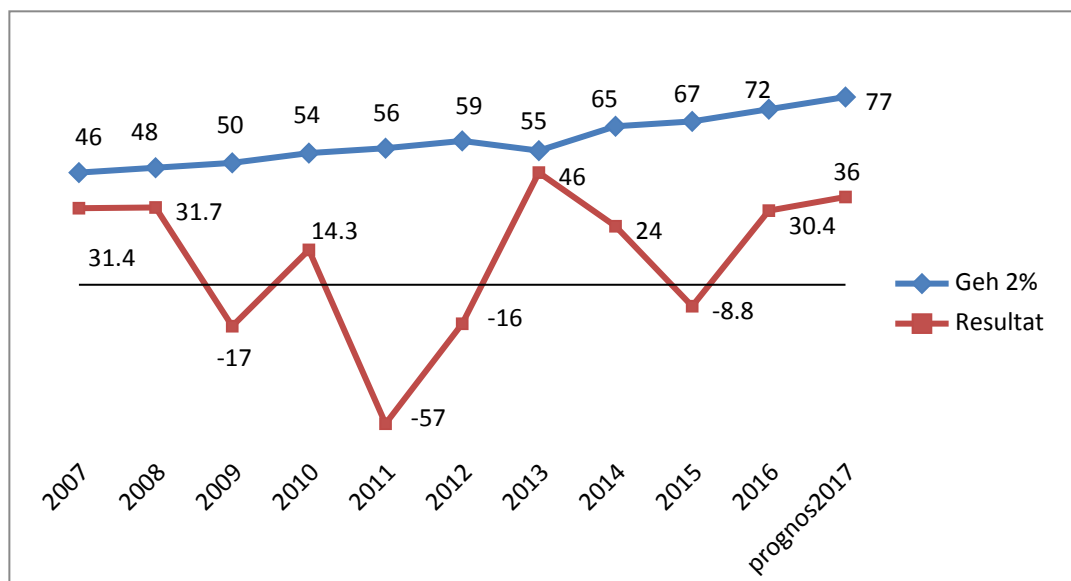
1.1. God ekonomisk hushållning

Den kraftiga tillväxten som sker i kommunen med satsning på samhällsutvecklingen med bostäder, infrastruktur och service i välfärden, ställer krav på överskott i ekonomin. Kommunfullmäktiges beslut om riktlinjer för god ekonomisk hushållning innebär att årets resultat ska vara minst 1 % av skatteintäkterna samt sträva mot att resultatet ska överstiga 2 %. Resultatmålet ska långsiktigt säkra en god ekonomisk hushållning. Det innebär att överskottet bidrar till egen finansiering av kommande investeringar för att låneskulder och räntekostnader inte ska gröpa ur konsumtionsutrymmet för välfärdstjänsterna. Överskott i ekonomin är även viktigt för att kunna möta snabba förändringar i konjunkturen.

Kommunfullmäktige har i budget 2017 beslutat om en resultatnivå om 1,5 %, motsvarande 57 mnkr. Prognosen per april pekar mot ett positivt verksamhetsresultat på 36,0 mnkr (1 %). Inklusivt exploateringsnettot och jämförelsestörande poster beräknas den totala årsprognosen till ca 302 Mnkr.

Kommunens resultatutveckling över en tioårsperiod (2007-2016) har i genomsnitt uppgått till 0,3 % av skatteintäkterna och för de senaste fem åren 0,4 % (exklusive exploatering). Kommunen redovisar underskott för åren 2009, 2011, 2012 och 2015. De låga resultaten i kombination med ökade investeringar har medfört att kommunens låneskuld ökat över tid, med undantag för 2016 då amortering med 250 mnkr kunde ske tack vare försäljning av värdepapper. Prognosen för 2017 pekar mot en ökning med 400 mnkr till 2,2 miljarder i låne-skuld främst p.g.a. försenade intäkter inom exploateringsverksamheten och hög investeringsvolym.

God ekonomisk hushållning i kommunen är grunden för en hållbar verksamhet och ekonomi och skapas genom att verksamheten drivs med hög kvalitet och kostnadseffektivitet. Det är en förutsättning för att i framtiden kunna ge Järfällaborna en god service. Järfälla är enligt SCB en medeleffektiv kommun i Stockholms län och därmed finns förutsättningar till ökad effektivitet. Kommunfullmäktige har i budget 2017 gett samtliga nämnder och styrelser i uppdrag att säkerställa en effektiv verksamhet med god kvalitet.

Diagrammet ovan visar Järfällas resultatutveckling, exklusive exploatering, i jämförelse med god ekonomisk hushållning om 2 % av skatteintäkter och utjämning i mnkr.

1.2. Samhällsekonomin

Av Ekonomirapporten, maj 2017 från Sveriges Kommuner och Landsting, framgår att den svenska ekonomin utvecklas fortsatt starkt och BNP växer i år med cirka 3 procent. Högkonjunkturen når nästa år sin topp varefter konjunkturen långsamt återgår till balans. Det innebär att utvecklingen av sysselsättningen stagnerar 2019 och 2020. I deras beräkningar blir tillväxten och skatteunderlaget därmed svagare. Samtidigt växer befolkningen och behoven av kommunsektorns verksamhet vilket kan skapa problem för kommuner och landsting att finansiera sin verksamhet.

1.3. Kommunernas ekonomi

I ovan nämnda ekonomirapport framgår också att kommunernas resultat 2016 var ett av de starkaste någonsin trots att kostnaderna ökade ovanligt kraftigt. De närmaste åren kommer den kraftiga ökningen av antalet barn och äldre fortsätta. Denna ökning motsvaras inte av en lika stor tillväxt i skatteunderlaget. Fram till 2020 kommer ett gap uppstå mellan underliggande intäkter och kostnader på 40 miljarder kronor om kommunsektorns verksamheter fortsätter utvecklas som hittills. Detta är inte hållbart. Gapet måste täckas vilket kan ske på olika sätt och det troligaste är en kombination av olika åtgärder.

Kommunernas preliminära resultat för 2016 uppgår till 21,7 miljarder kronor, vilket är långt över sektorns tumregel för god ekonomisk hushållning. Endast nio kommuner redovisar ett negativt resultat. En stark utveckling av skatteunderlaget, extra statligt stöd och större reavinster än normalt bidrar till det goda resultatet. En sämre skatteunderlagsutveckling 2018–2020, i kombination med snabbt växande behov, väntas ge svagare resultat och betydande effektiviseringsbehov.

2. UPPFÖLJNING AV MÅL OCH UPPDRAG

Sammanfattning av måluppföljning

Kommunfullmäktiges har i Mål och budget för 2016 och 2017 beslutat om fyra inriktningsmål

- Framtida tillväxt
- Kvalitativ välfärd
- Miljö och klimat
- Demokrati, öppenhet och trygghet

Uppföljningen i årsredovisningen av kommunfullmäktiges fyra inriktningsmål visade sammantaget på att målen delvis hade uppnåtts under året 2016. I jämförelse med kommunerna i Stockholms län är Järfälla en medeleffektiv kommun avseende kvalitet och ekonomi. Det finns ett antal förbättringsområden som kommunen fokuserar på under 2017. Bedömningen i denna delårsrapport per april är att det inte finns något tydligt resultat kring något av de övergripande målen och uppdragen. Detta då större delen av nyckeltalen/indikatorerna ännu inte finns att tillgå varför måluppfyllelsen i nuläget är svår att avgöra. Förvaltningarna arbetar vidare med måluppföljningen varefter underliggande material som behövs för bedömningarna finns tillgängligt. En djupare analys och målbedömning kommer göras i delårsrapporten per augusti.

I bilaga 1, uppföljning av mål och uppdrag, finns en sammanställning av nämndernas och kommunstyrelsens måluppföljning.

Sammanfattning av uppföljning av uppdrag

Av de 55 olika uppdragen som nämnderna och kommunstyrelsen fått av kommunfullmäktige i samband med mål och budget 2017 (och även vissa från budget 2016) är till och med april månad 21 stycken utförda, medan 34 stycken pågår.

Redovisning av status för de olika uppdragen finns redovisade i bilaga 1, uppföljning av mål och uppdrag.

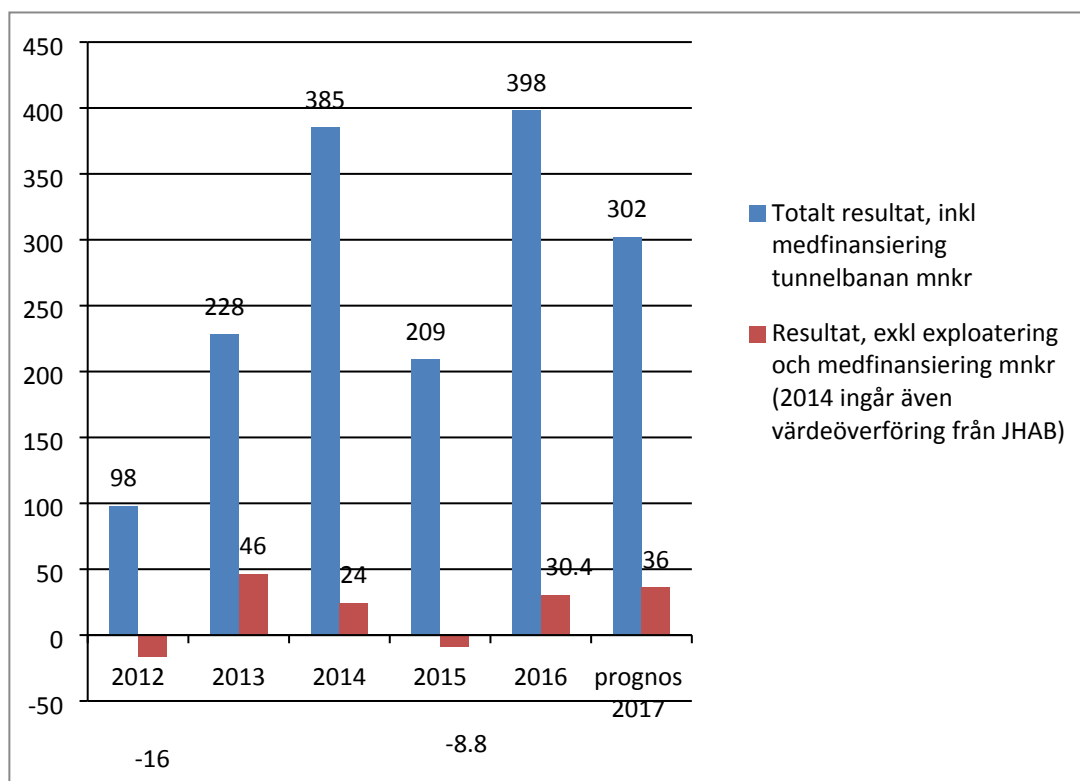
3. RESULTAT FÖR PERIODEN JAN-APRIL 2017

Periodens resultat är negativt och uppgår till -47,5 mnkr. I resultatet ingår en uppbokning av semesterlöneskulden med 69,8 mnkr. Detta är en ny periodiseringspost. Resultatet innehåller även extraordinära kostnader om 86,0 mnkr som avser fördyring i medfinansieringen av tunnelbaneutbyggnaden. Inga intäkter från exploateringsredovisningen har bokförts under perioden. I resultatet för samma period 2016 (+278,6 mnkr) ingick 196,9 mnkr från exploateringsverksamheten och ingen semesterlöneskuld.

Exklusive de extraordinära kostnaderna är resultatet positivt, 38,5 mnkr, vilket motsvarar 3,0 procent av skatteintäkter och utjämning för perioden. Nämnderna redovisar ett samlat överskott på 63 mnkr jämfört med budget. I nämndernas resultat ingår stora överskott för Barn- och ungdomsnämnden och Tekniska nämndens skattefinansierade verksamheter, 19,4 respektive 16,8 mnkr.

4. PROGNOIS FÖR HELÅRET

Årets prognos pekar mot ett positivt resultat om 302 mnkr. I prognosen ingår ett positivt exploateringsnetto om 352 mnkr och ökad kostnad för medfinansiering av tunnelbanan med 86 mnkr. Det verksamhetsrelaterade resultatet uppgår till 36 mnkr motsvarande 1 % av skatteintäkterna. Jämfört med budget är det en negativ avvikelse med 21 mnkr. Främsta orsaken till avvikelsen är nämndernas beräknade underskott med 27,7 mnkr. Större underskott beräknas för socialnämnden med 15 mnkr främst orsakad av ökade LSS kostnader och för kompetensnämnden med ett underskott om 12,9 mnkr beroende på fler gymnasieelever. Barn och ungdom har en negativ prognos med 4,9 mnkr beroende på fler elever samt högre lokalkostnader. Inom den kommunala regionen prognostiseras dock färre barn och elever än i budget. Tekniska nämnden visar ett mindre överskott om 2,3 mnkr och beräknar finansiera saneringskostnaden för rackethallen med 6 mnkr. För den avgiftsfinansierade delen Avfall visas ett mindre underskott. Förseningar i planer i bl.a. Barkarby bidrar till minskade intäkter för bygglovenheten. Positivt finansnetto bidrar till att reducera nämndernas prognos.

5. BALANSKRAV ENLIGT KOMMUNALLAGEN

Från år 2000 gäller det av riksdagen beslutade balanskravet för kommuner och landsting. Balanskravet innebär att årets intäkter ska överstiga årets kostnader. Vid avstämning om balanskravet uppnås ska inte realisationsvinster från försäljningar av mark och andra tillgångar medräknas. Från och med 2016 har Järfälla kommun övergått till att följa RKR:s vägledning ”Redovisning av kommunal markexploatering”, vilket bland annat innebär att intäkter från markförsäljning inom exploateringsområden inte längre klassificeras som försäljning av anläggningstillgång/reavinst utan ingår bland verksamhetens intäkter. Med de väsentliga intäkter från markförsäljningar som exploateringen medför innebär det att balanskravet uppfylls. Detta medför också att resultatet exklusive exploateringsnetto blir än viktigare att följa upp. Framtida investeringar i infrastruktur och samhällsfastigheter såsom skolor och omsorgsboenden ska finansieras via exploateringsnettot.

Periodens resultat och prognosen för helåret, exklusive de extraordinära kostnaderna, innebär att balanskravet klaras för både perioden och helåret.

6. KOSTNADS- OCH INTÄKTSUTVECKLING

Skatteintäkter och utjämning och verksamhetens intäkter

Skattenettot, summan av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning, är i prognosen 1,0 mnkr lägre än budgeterat. Högre skatteintäkter om 13,8 mnkr motverkas av lägre intäkter från utjämningsystemen om 14,8 mnkr, främst inom systemet för kostnadsutjämning.

Verksamhetens intäkter, exklusive exploateringsintäkter, beräknas i prognosen bli 42,4 mnkr högre än budget. Ökningen beror på att nämnderna i sina detaljbudgetar gjort bruttojusteringar av intäkter och kostnader, bland annat med hänsyn tagen till intäkter från riktade statsbidrag.

Statsbidrag

I de senaste årens budgetpropositioner från riksdagen återfinns ett antal statsbidrag som kommunerna kan söka. Vissa bidrag söks vid flera tillfällen under året, t ex inom skolan där sökningar sker för respektive skoltermin. En del är kända redan vid tidpunkten då fullmäktige fastställer kommande års budget och ingår där, medan nämnderna i sina detaljbudgetar senare tar hänsyn till övriga bidrag. Till och med april har Järfälla sökt 49 olika bidrag till ett sammanlagt belopp om cirka 83 mnkr. Förteckning över sökta bidrag och bidrag som kommer att sökas under året framgår av bilaga 2.

Verksamhetens kostnader

Kostnaderna beräknas i prognosen, exklusive exploateringskostnader, bli 67,7 mnkr högre än budget. Nämndernas kostnader beräknas bli 74,4 mnkr högre än budget, dels beroende på bruttojusteringen av kostnader och intäkter, dels beroende på fler barn, elever och vårdtagare än budgeterat i verksamheterna. Kostnaderna för pensioner väntas bli cirka 8 mnkr lägre än budget enligt den senaste beräkningen från KPA.

Avskrivningar

Avskrivningarna som budgeterats till 196 mnkr prognostiseras nu bli cirka 200 mnkr. Prognosen är i nuläget osäker då storleken på avskrivningarna bestäms av hur långa avskrivningstider projekt som aktiveras/kostnadsförs har och när i tiden på året de aktiveras.

Finansnetto

De finansiella intäkterna avser framför allt kapitalförvaltningen och aktieutdelning från Järfällahus AB (JHAB) samt borgensavgifter. De finansiella kostnaderna avser framför allt räntor på lånen, räntedelen på pensionsskulden och KPI-uppräknings av avsättning för T-bana.

Budgeten för helåret 2017 omfattar 23 mnkr i intäkter och 44 mnkr i kostnader. Det budgeterade finansnettot är därmed minus 21 mnkr. Avgörande för utfallet under resterande del av året är utvecklingen av kapitalförvaltningen och omfattningen på lånen och kostnaderna för dessa. Aktiekurserna har haft en positiv utveckling under 2017.

För det första tertialet redovisas ett positivt finansnetto på 22 mnkr. Prognosen för året är nettokostnader på 12,7 mnkr, vilket är 9 mnkr bättre än budget. Den positiva budgetavvikelsen i helårsprognosen beror främst på börsutvecklingen med högre reavinster än budgeterat vid aktieförsäljningar och lägre kostnad för KPI-uppräknings av avsättning för tunnelbana till Barkarby. Aktieutdelningen från Järfällahus AB 2017 är 3,0 mnkr, vilket kan jämföras med föregående år: 3,6 mnkr. Nivån på statslåneräntan påverkar nivån på utdelningen och räntan har gått ner. Prognosen för räntekostnaderna bygger på antagandet om en nyupplåning under 2017 på 400 mnkr utöver befintlig låneskuld om 1 830 mnkr. Den genomsnittliga räntan för lånen var under 2016 1,03 procent och vid utgången av första tertialet 2017 0,97 procent.

Vad gäller avsättningen gällande medfinansiering av tunnelbana har ett tilläggsavtal till huvudavtalet träffats. Tilläggsavtalet innefattar bland annat en ny betalningsplan baserad på prisnivå januari 2016. Avsättningen uppräknas enligt tilläggsavtalet med genomsnittlig KPI för varje år, och inte som tidigare med KPI för december månad. Denna förändring i beräkningen har medfört en positiv resultateffekt om 6,0 mnkr under det första tertialet 2017.

Låneskuld, soliditet och avsättning

Kommunens låneskuld uppgår totalt till 1 830 mnkr och uppdelas på långfristiga skulder, 1 530 mnkr, och kortfristiga skulder, 300 mnkr. Den kortfristiga skulden ska omsättas inom den närmaste tolv månadersperioden. En större andel av den totala låneskulden är numera, jämfört med tidigare, långfristig. Lånen har tagits upp hos Kommuninvest (1 660 mnkr), och

Handelsbanken (170 mnkr). Enligt kommunens finanspolicy ska det finnas en ”bra fördelning” mellan olika kreditinstitut. Kommuninvest, har dock regelmässigt bäst räntevillkor, vilket påverkar möjligheterna till en jämnare fördelning bland långgivarna. Eftersom Kommuninvest ägs av medlemmarna bedöms denna koncentration av lån att vara en mindre risk.

Omfattningen på lånen och nivån på räntekostnaderna för dessa är en av de viktigaste faktorerna för resultatet av det s.k. finansnettot.

Kommunfullmäktiges beslut om mål och budget 2017 innebar att den befintliga låneramen på 2 500 mnkr kunde kvarstå oförändrad. Ett sätt att möta den växande upplåningen har varit och är att avveckla kapitalförvaltningen. Den räntebärande delen av kapitalförvaltningen avvecklades i december 2015 (410 mnkr). Aktiedelen avvecklas successivt under 2016 och 2017. Marknadsvärdet uppgår i tertialbokslutet per 30 april till 75,4 mnkr.

Kommunens synliga soliditet uppgår till 41,7 %, men då ingår inte hela pensionskulden. Vid fullfondering, dvs när även ansvarsförbindelsen avseende pensionsåtaganden betraktas som en skuld, reduceras soliditeten till 19,4 %. Motsvarande nyckeltal per 30 april 2016 uppgick till 42,7 % respektive 18,4 %. I betänkandet om en ny kommunal redovisningslag föreslås att hela pensionskulden redovisas som skuld i balansräkningen. Detta kan tidigast ske från och med 2019.

Andra avsättningar i balansräkningen uppgår till 874,6 mnkr, varav 858,4 mnkr avser medfinansieringen av tunnelbaneprojektet i Barkarby. Avsättningen uppräknas med konsumentprisindex från 2016. På tillgångssidan i balansräkningen återfinns mark, värderad till 800 mnkr. Marken är en del av ”Stockholmsöverenskommelsen”, där staten överlåter mark till kommunen.

I kortfristiga skulder ingår, utöver den kortfristiga delen av låneskulden, bland annat leverantörsskulder (169 mnkr), skatt och sociala avgifter (76 mnkr), semester- och övertidsskuld (172 mnkr) och upplupna kostnader & förutbetalda intäkter (268 mnkr).

Prognosen för låneskulden som i tertialbokslutet uppgår till 1 830 mnkr prognostiseras bli 2 230 mnkr vid årets slut. Den ökade upplåningen beror främst försenade intäkter inom exploateringsverksamheten med 386 mnkr samt en fortsatt hög investeringsvolym.

Pensionskund

Avsättning för pensioner som vid utgången av 2016 uppgick till 341,6 mnkr (inklusive löneskatt) har ökat till 353,8 mnkr per 30 april i enlighet med beräkning av pensionskund från KPA. Den gamla pensionskulden (intjänad till och med 1997) som redovisas som en ansvarsförbindelse har minskat med 4,1 mnkr sedan årsskiftet och uppgår till 1 550,4 mnkr per 30 april.

Borgensåtagande

Kommunens samlade borgensåtagande uppgick vid utgången av april till 887,2 mnkr, varav borgen avseende Järfällahus uppgår till 708 mnkr. Borgen för Järfälla Badanläggning AB har ökat med 42,8 mnkr till 165,1 mnkr från årsskiftet. Borgen avseende föreningar uppgår till 13,8 mnkr per den 30 april.

7. EKONOMISK FRAMÅTBlick

Järfälla står inför framtida utmaningar och möjligheter som en av landets kommuner med störst tillväxt. Genom bl.a. stadsutvecklingen i Barkarby med byggande av tunnelbana förväntas befolkningen växa från 75 000 invånare till 116 000 invånare år 2030. Utöver 22 000 bostäder planeras byggande av samhällsfastigheter; 20-25 nya förskolor, 5-6 grundskolor, boende för äldre och funktionshindrade samt kultur och fritid. Sammantaget innebär det höga investeringsnivåer inklusive investeringar i infrastruktur.

Exploateringsverksamheten är omfattande och den ekonomiska strategin innebär att de marktäkter som erhålls huvudsakligen ska finansiera infrastruktur och investeringar i samhällsfastigheter. De ökade skatteintäkterna som kommer genom en ökad befolkning ska finansiera ökade volymer i verksamheterna. En risk för finansieringen är de höga nyproduktionskostnaderna för exempelvis fastigheter och lokaler, inklusive extern inhyrning. Dessa måste mötas genom effektivare lokalanvändning samt styrning av investeringsprocessen.

God ekonomisk hushållning och ordning och reda i ekonomin är en förutsättning för att klara en långsiktig och hållbar finansiering av den utveckling och tillväxt som sker i Järfälla. Kommunsektorn står inför fortsatta ekonomiska utmaningar eftersom en mer normal, långsammare, utveckling av skatteunderlaget förväntas samtidigt som den demografiska utvecklingen ökar kostnadstrycket. Det ställer krav på fortsatta effektiviseringar med prioriteringar, samordning och digitalisering. En långsiktigt hållbar ekonomi är även grunden för all verksamhetsutveckling och innovationer.

Exploateringsnettot ska till varje krona användas för de investeringar som kopplas till expansionen. Årets prognos, såväl inklusive exploatering, som för det verksamhetsrelaterade resultatet visar att kommunen är på rätt väg. Takten i tillväxten kommer med största sannolikhet att styras av konjunkturen och omvärldsbevakningen är ett viktigt inslag i bedömningen av ekonomin.

8. PERSONAL

Sjukfrånvaro

I jämförelse mellan 2017 och 2016 har en minskning av sjukfrånvaro skett från 6,8 till 6,5 %. Sjukskrivningen hos både kvinnor och män har minskat. Sjukfrånvaron i åldergruppen yngre än 30 år har ökat medan sjukfrånvaron i åldergruppen 30 – 49 år har minskat. För åldergruppen 50 år och äldre är sjukfrånvaron oförändrad. Andelen sjukfrånvaro som är 60 dagar eller mer har ökat för kvinnor och minskat för män.

Sjukfrånvaromönster	2017	2016	2015
	Jan - Apr %	Jan - Apr %	Jan - Apr %
<i>Sjukfrånvaro i procent av avtalad arbetad tid</i>	6,54	6,82	7,20
Kvinnor	7,41	7,62	8,08
Män	3,92	4,60	4,64
Åldergruppen yngre än 30 år	6,50	6,20	6,99
Åldergruppen 30 – 49 år	5,99	6,58	6,61
Åldergruppen 50 år och äldre	7,21	7,22	7,84
Sjukfrånvaro 60 dagar eller mer	47,19	45,91	41,72
Kvinnor	49,08	47,75	43,43
Män	34,95	36,44	32,20

Kompetensförsörjning

En strategisk kompetensförsörjningsplan har tagits fram och en aktivitetsplan till den är under framtagande. På vårens ledardag var expansionen och den strategiska kompetensförsörjningen i fokus. I syfte att attrahera nya medarbetare så deltog kommunen under våren på Framtidsmässan på Stockholms universitet.

9. STYRELSENS OCH NÄMNDERNAS RESULTAT OCH PROGNOSES

NÄMND	nettokostnader, mnkr				
	Utfall 17-04-31	Årsbudget 2017	Prognos 2017	Avvikelse 2017	Bokslut 2016
Kommunstyrelsen	14,1	255,8	255,8	0,0	2,1
Barn- och ungdomsnämnden	19,4	1 571,4	1 576,3	-4,9	38,5
Kompetensnämnden	3,9	367,8	380,7	-12,9	4,5
Kultur-, demokrati- och fritidsnämnden	3,3	157,8	153,1	4,7	-2,7
Socialnämnden	5,9	1 272,8	1 287,8	-15,0	-15,5
Familjerättsnämnden	-0,1	4,5	4,5	0,0	0,0
Tekniska nämnden Skattefinansierat	16,8	153,6	151,3	2,3	7,7
Tekniska nämnden Vatten och avlopp	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tekniska nämnden Avfall	-0,4	0,0	1,4	-1,4	-6,2
Miljö- och bygglovsnämnden	0,1	11,3	11,8	-0,5	0,6
Summa	63,0	3 795,0	3 822,7	-27,7	29,0

9.1. Kommunstyrelsen

Periodens resultat uppgår till +14,1 mnkr. Resultatet beror på att kostnaderna inte är jämnt fördelade under året. De största avvikelserna avser välfärdsjobben, + 5,2 mnkr, integrationen och flyktingboenden, + 3,0 mnkr, utredningsmedel som inte nyttjats ännu +1,5 mnkr, samt vakanser +2 mnkr.

Prognosen visar ett nollresultat. Kompetensförvaltningen bedömer att medlen för välfärdsjobben kommer att förbrukas. Inom integration och flyktingboenden fortsätter insatser och budgeten beräknas förbrukas. Inom samhällsbyggnadsavdelningen med flera vakanser anlitas nu konsulter tillfälligt.

Viktiga händelser

Arbetet med att förbättra integrationen fortsätter. Antalet nyanlända som ska tas emot under 2017 har reducerats från 233 till 168. I fokus just nu är att förbättra kontakten mellan föreningslivet och nyanlända. Appen "Etablerad" som är ett viktigt verktyg för att säkerställa att nyanlända har relevant information om svenska samhället har införts i Järfälla.

Kommunen har tecknat avtal med nya leverantörer för IT drift under tertialet. Ny leverantör av server och applikationsdrift är Tieto och leverantör av nätverk är Tele2. I upphandlingen av arbetsplats utsågs ATEA, dock har denna överklagats av Caperio. Ett kommunen omgripande beslut om att systemförvaltning av informationssystem skall ske enligt ramverket PM3. Ett implementeringsprojekt har påbörjats.

Inom ekonomi pågår ett intensivt utvecklingsarbete med att ge stöd och säkerställa den ekonomiska uppföljningen och analysen i den tillväxt som sker i Järfälla. Det digitala beslutstödet håller på att införas successivt och kommer att bli ett stöd för chefer och medarbetare i detta arbete. Beslutsstödet kommer att underlätta effektiviseringsarbetet och genomförande av uppdragen. En modell håller på att tas fram för att förbättra styrning och uppföljning av investeringar och exploatering.

Intern service driver ett utvecklingsprojekt i kommunhuset där målet är att modernisera lokalerna och öka effektiviteten i lokalanvändningen.

Digital utveckling har utvecklat ett antal e-tjänster främst inom förenklade hemtjänstfakturer, förbättrat informationen kring gode män. Inom kort kommer tjänster som digital betaltjänst, sms-påminnelser via Outlook, automatiserat ärendeflöde på Kulturskolan, digital ansökningstjänst för Försörjningsstöd samt automatiserade ärendeflöden inom VA och Avfall.

Servicecenter ingår i Bygg och miljöförvaltningens LEAN projekt där första delen har handlat om att med gemensamma insatser korta ned svarstiderna på inkommande ärenden gällande park och gatufrågor.

9.2. Barn- och ungdomsnämnden

Periodens resultat uppgår till +19,4 mnkr. Intäkterna överstiger budget beroende på högre barnomsorgsavgifter och ej budgeterade intäkter för statsbidrag medan kostnaderna är något lägre än budget. I resultatet ingår ett överskott för verksamheterna i egen regi om 6,8 mnkr.

Prognosen för helåret beräknas till -4,9 mnkr. I prognosen ingår ett underskott för verksamheterna i egen regi med 1,9 mnkr. Förändringen från ett positivt resultat i april till ett negativt resultat för helåret beror på beräknade volymökningar under hösten, högre kostnader för nya och ombyggda lokaler som blir klara under hösten samt högre personalkostnader.

Prognosen består av budgetavvikelse för förskola/pedagogisk omsorg, +3,8 mnkr, fritidshem/pedagogisk omsorg, +5,0 mnkr, och utbildning, - 13,7 mnkr.

Inom *förskola/pedagogisk omsorg* förväntas volymerna för förskolan öka med 18 barn medan volymerna inom pedagogisk omsorg minskar med 11 barn. Ökningen inom förskolan står framförallt de fristående enheterna för, medan Järfällas kommunala enheter minskar både inom förskola och pedagogisk omsorg.

På intäktssidan beräknas framförallt högre intäkter för barnomsorgsavgifter, mycket beroende på den intäktsjämförelse som gjorts under våren. Kostnaderna för vissa volymrelaterade kostnader, så som lokalpeng och kvalitetspeng, överskattades i budgeten för verksamhetsområdet. De förväntas därför bli lägre än budgeterat, trots marginellt högre volymer. Även kostnader relaterade till ”Barn i behov av särskilt stöd” förväntas bli lägre än budgeterat, vilket dock är något som snabbt kan förändras. Samtidigt kommer lokalkostnaderna öka jämfört med budget, vilka är hänförliga till Kopparvägens förskola som förväntas öppna i nya lokaler under hösten.

Inom *fritidshem och fritidsklubb* förväntas volymerna bli 56 fler än budget och ökningen ses framförallt bland fristående enheter som totalt sett ökar med 50 elever jämfört med budget. Järfällas kommunala enheter minskar volymerna marginellt mot budget. I avvikelserna ingår högre intäkter för avgifter och lägre förväntade kostnader för tilläggsbelopp och lokalbidrag för Järfällas kommunala verksamheter.

Inom *utbildning* är den enskilt största förklaringen till avvikelserna en volymökning med 30 elever jämfört med budget. Ökningen ses framförallt inom grundskolan som ökar med 69 elever där fristående enheter och kommunala enheter i andra kommuner står för hela ökningen. Samtidigt minskar Järfällas kommunala enheter volymerna både inom grundskola och förskoleklass. För grundsärskola och samundervisning prognostiseras marginellt lägre volymer.

Förutom volymavvikelsen förväntas högre lokalkostnader jämfört med budget, vilket framförallt förklaras av om- och tillbyggnationen av Olovslundskolan. Prognosen visar samtidigt lägre förväntade kostnader för tilläggsbelopp och specialplaceringar som följd av färre dyra externa specialplaceringar och färre elever inom särskilda undervisningsgrupper. För Järfällas kommunala verksamheter förväntas högre kostnader för leasing av IT-utrustning och för tillfälligt inhyrd personal.

Prognosen innehåller vissa poster som är svårbedömda och därför förknippade med en viss osäkerhet och risk för ökade kostnader. Dessa osäkra poster är;

- Volymer för hösten 2017 är fortfarande en stor osäkerhet. Faktorer som kan påverka är storleken på inflyttningen till kommunen och flyktingsituationen. Sena registreringar av placeringar i Procapita gör också att volymer kan ändras retroaktivt för våren. Om volymerna ökar i genomsnitt med 1% mot budgeterad nivå, dvs med 180 barn och elever, ökar kostnaden med cirka 14 mnkr.
- Personalkostnaderna för 2017 är en stor osäkerhet då lönerrevisionerna ännu inte är klara för alla fackliga organisationer. Det finns en budgeterad löneökning på 2,5%, och ökar lönerna med ytterligare 1% motsvarar det cirka 8,5 mnkr.
- Rekrytering av behörig personal till verksamheten, en post som kan leda dels till höga rekryteringskostnader men även till en höjd lönenivå. Om personalomsättningen ökar med 1 procent innebär det ökade kostnader med cirka 750 tkr i enbart administrationskostnader, det vill säga alla kostnader i samband med upplärning och produktivitetsförlust ingår inte.
- IT-kostnader, eftersom Järfälla kommun kommer att gå in i nya avtal för IT, både IT-struktur och IT-arbetsplatser, råder det en osäkerhet om vad det kommer att innebära kostnadsmässigt. Om kostnaderna ökar med 5% motsvarar det en ökning på 1,1 mnkr.

I syfte att eliminera risken för underskott pågår arbete med främst följande;

- Kontinuerlig uppföljning av volymutvecklingen
- Handlingsplaner för de kommunala för- och grundskolor som riskerar underskott.

Nämnden anmäler även att fyra kommunala enheter får använda 1,2 mnkr av eget kapital för utvecklings- och omställningskostnader av tillfällig karaktär.

Volymer

Verksamhet/antal	Budget	Prognos	Avvikelse
Förskola/pedagogisk omsorg 1-5 år	4491	4498	7
Fritidshem/pedagogisk omsorg 6-9 år	3848	3904	56
Förskoleklass	1028	994	-34
Grundskola	8742	8811	69

Viktiga händelser

En modell, med lagstiftningen som grund, för att skapa ett likvärdigt och kvalitativt mottagande av nyanlända elever är i gång. Tillströmningen av nyanlända elever fortsätter och är nu något jämnare än tidigare. Järfälla språkcentrum ansvarar för det centrala mottagandet.

Kommunens expansion och kapacitetsplanering har varit och kommer att vara en stor fråga under åren framöver. Under årets första tertial har en ytterligare förskola startat sin verksamhet, Förskolan Barken.

Rekrytering av skolledare, lärare och specialistkompetens inom bland annat elevhälsans område är fortsatt en utmaning. Konkurrensen om skickliga medarbetare är stor i hela landet, särskilt inom storstadsregionerna. Det bidrar till en hög rörlighet mellan närliggande kommuner vilket i sin tur inneburit att lönenivåerna stigit och bidragit till en svårhanterlig lönestruktur.

9.3. Kompetensnämnden

Periodens resultat uppgår till +3,9 mnkr. I resultatet ingår överskott för vuxenutbildning, 2,2 mnkr, och arbetsmarknad, 5,2 mnkr, medan gymnasieutbildning redovisar underskott, -3,9 mnkr. De egna verksamheterna har ett marginellt överskott.

Prognosen för helåret beräknas till -12,9 mnkr. I prognosen ingår underskott för gymnasieutbildning, -14,9 mnkr och överskott för arbetsmarknad och vuxenutbildning, 1,7 resp 0,2 mnkr. Vid dialog med förvaltningen har det framkommit att bedömningen om storleken på sökbara statsbidrag kan vara i underkant och att prognosen kan bli bättre. Resultatförsämringen från april till december beror på främst på fler gymnasieelever än beräknat till hösten.

Inom gymnasieskola är elevvolymen större än budget (+119). En avvikelse från budget om -11,1 mnkr. Antagningssiffror för start höstterminen 2017 är ca. 1 150 elever, men bedömningen är att ca. 950 elever startar. Inom gymnasiesärskolan beräknas elevvolymen vara högre än budgeterat (+2,6), en avvikelse från budget om -1,3 mnkr.

Järfälla Gymnasium kommer sannolikt inte att klara en ekonomi i balans, där prognosen pekar mot ett underskott om 2,7 mnkr. Språkintrouktionseleverna kommer att minska med ca 50 elever till hösten, vilket innebär ett bortfall av intäkter om 3,1 mnkr. De lokaler som frigörs kommer förhoppningsvis att behövas för vuxenutbildningens ökade volymer på SFI. Skolan har fortfarande omställningskostnader under året och fortsätter med arbetet kring att ställa om lokaler. En dialog pågår tillsammans med kultur- demokrati- och fritidsförvaltningen. Skolan fortsätter att jobba för att klara en ekonomi i balans.

Grundläggande vuxenutbildning kommer enligt budget att producera 190 årsstudieplatser, en differens från marsprognosen med 24 platser. Gymnasial vuxenutbildning kommer att producera ca 428 årsplatser och beräknar intäkter av statsbidrag om 6 mnkr. Gymnasial vuxenutbildning beräknar en budgetavvikelse om 0,4 mnkr.

Särskild utbildning för vuxna har under flera år producerat färre årsplatser än budgeterat. I år beräknar verksamheten att producera 35 årsstudieplatser, en avvikelse från budget om 1,0 mnkr. SFI kommer enligt prognos att producera ca 899 årsplatser (varav 310 migrationsplatser). Sannolikheten att SFI kommer att öka är stor, men intäkterna från migrationsverket har ökat markant, 3 mnkr för januari-mars.

Arbetsmarknadsenheten har utmaningar för att klara sina uppdrag med de resurser enheten har till sitt förfogande. Valfärdsjobben kommer att ha en ekonomi i balans för året. Prognosen för feriepraktiken ligger på en volym om 1600 feriepraktikanter och en budgetavvikelse om +2,7 mnkr.

Volymer

Antal Järfällaungdomar i gymnasieutbildning	Budget	Prognos	Avvikelse
Gymnasieskola	2636	2755	119
Gymnasiesärskola	38,5	41	2,5
Vuxenutbildning antal helårsstudieplatser			
Grundläggande	190	190	0
Gymnasial	380	428	48
Särvux	60	35	-25
Svenska för invandrare	553	899	346
<i>varav migration</i>		<i>310</i>	<i>310</i>

Viktiga händelser

Efter beslut i kompetensnämnden den 15 februari har nämnden givit förvaltningen i uppdrag till att arbeta fram ett förfrågningsunderlag till en ny LOU-upphandling. För att säkerställa att Järfällaborna ska kunna söka utbildning fr.o.m. den 1 juli har provisoriska avtal tecknats med de utbildningsföretag som vi idag har provisoriska avtal med. Avtalen gäller fr.o.m. den 1 juli t.o.m. den 31 december med möjlighet till förlängning sex månader, som längst t.o.m. den 30 juni 2018. De ramavtal som tidigare tecknats löper vidare t.o.m. den 31 december 2018.

Kommunen har byggt upp ett samarbete och skrivit på ett samverkansavtal med Arbetsförmedlingen gällande unga mellan 20-25 år, som ska börja studera i syfte att slutföra sin gymnasieutbildning inom ramen för ett utbildningskontrakt. Återkommande informationsträffar på Arbetsförmedlingen har genomförts av Vux Vägledning, dock med ett lågt deltagarintresse.

Verksamheten har under våren 2017 arbetat fram en strategi för det kommunala aktivitetsansvaret. Såväl SKL som Skolinspektionen har sett att det saknas ett gemensamt ansvar, arbetsätt och metoder i kommunerna för att möta de ungas behov. Detta bidrar till otydligt ansvar och uppgiftsfördelning. Syftet med strategin är att säkerställa kommunens ansvar och hitta tydliga och gemensamma rutiner för det kommunala aktivitetsansvaret. Verksamheten vill också säkerställa övergångarna mellan grundskolan, gymnasieskolan och arbetsmarknaden samt erbjuda individuella åtgärder som bygger på kommunal samverkan. Strategin är nu avtagen av nämnden och arbetet med implementering vidtar.

Regeringskansliet, Statens offentliga utredningar, DUA (Delegationen för Unga till Arbete) har visat intresse för Järfälla gymnasium tre utbildningsspår inom Språkintrödnings och vill lyfta fram skolan som gott exempel på sin hemsida.

Arbetsmarknadsenheten har varit mycket framgångsrik i sitt samarbete med Arbetsförmedlingen, bl.a. genom arbetet med de statliga extratjänsterna inom Valfärdsjobsatsningen.

Ett samarbete med Arbetsförmedlingen har också inletts med att erbjuda extratjänster för deltagare inom etableringen vilket enheten ser som en god möjlighet för målgruppen att tidigare komma ut i arbetslivet parallellt med sina studier inom SFI.

9.4. Kultur-, demokrati- och fritidsnämnden

Periodens resultat uppgår till 3,3 mnkr. Överskottet beror på att kostnaderna är ojämnt fördelade över året, att verksamheterna har kostnader som ligger senare i tid och att vissa kostnader blir lägre på grund av tidsmässig förskjutning.

Prognosen för helåret beräknas till 4,7 mnkr. I prognosen ingår lägre hyreskostnader än budgeterat då kultur- och aktivitetshuset beräknas starta senare än planerat, 3,0 mnkr, och att hyra/kapitalkostnader om 1,9 mnkr inte beräknas falla ut under 2017 då tidplanen för Ångsjöprojektet är försenat. I prognosen ingår också att nämnden godkänt att AV-centralen får använda 150 tkr av eget kapital.

9.5. Socialnämnden

Periodens resultat uppgår till +5,9 mnkr. Resultatet består till största del av överskott inom äldreomsorg, 4,0, och gemensamt, 1,5 mnkr. Resultatet fördelar sig på underskott inom nämndens myndighetsdelar, 3,5 mnkr, och överskott inom egenregiverksamheterna för äldre och funktionshinder, 8,9 mnkr.

Prognosen för helåret beräknas till ett underskott om 15 mnkr. I resultatet ingår underskott för funktionshinder, 20,8 mnkr, och överskott för äldreomsorg, 1,9, och individ- och familjeomsorg, 3,9 mnkr. Resultatet fördelar sig på underskott inom nämndens myndighetsdelar, 18 mnkr, och överskott inom egenregiverksamheterna för äldre och funktionshinder, 3,0 mnkr. Resultatförsämringen i prognosen jämfört med utfallet beror på ökade kostnader inom funktionshinder, främst fortsatt ökning av volymer inom personlig assistans LSS.

Inom äldreomsorgen prognostiseras överskott för särskilt boende som dels beror på lägre personalkostnader än budgeterat och dels på lägre antal köpta permanenta boendeplatser än budgeterat. Det totala överskottet dämpas också av högre kostnader än budgeterat för bårhusförvaring och mötesplatser, samt konsulter (inhyrd personal). Dessutom påverkas helårsprognosen negativt då det definitiva omsorgsprisindexet (OPI) blev 2,7% mot budgeterat 1%.

Inom funktionshinder är prognosen för personlig assistans LSS 219 800 timmar, det vill säga 49 800 timmar mer än budgeterat. Dessutom prognostiseras högre kostnader än budgeterat för konsulter (inhyrd personal), hemtjänst, daglig verksamhet och sysselsättning, samt bostad med särskild service. Förvaltningen kommer i samband med presentationen i juni av KPMGs genomlysning av uppföljning av personlig assistans och PWCs genomlysning av volymutökning inom området, att se vilka ytterligare åtgärder som kan tas för att minimera prognostiserat underskott på helår.

Det prognostiserade överskottet inom individ- och familjeomsorg är en förbättring med 1,3 mnkr jämfört med föregående prognos. Förbättringen beror främst på lägre kostnader än budgeterat för vuxen, samt barn och ungdom. Överskottet beror också på förväntade effekter avseende välfärdsjobb. Överskottet totalt dämpas av högre kostnader än budgeterat för konsulter (inhyrd personal).

Det råder fortsatt osäkerhet avseende tillämpningen av de nya reglerna kring ersättningar för ensamkommande som kommer att träda i kraft 1 juli 2017, vilket kan med stor risk påverka prognosen negativt framöver. Under andra halvåret 2016 har dock förvaltningen arbetat med att ta fram åtgärder för att på bästa sätt minska de negativa ekonomiska effekterna, som exempelvis förhandla med boenden om ersättningsnivåerna för att minska placeringskostnaderna. Bedömningen just nu är en ekonomi i balans för flykting på helår.

Fortsatt råder även osäkerhet kring intäkterna från Migrationsverket (MV) kopplat till den allt längre eftersläpningen hos MV vad gäller handläggning och utbetalning av sökta ersättningar.

Verksamhetsvolym

ÄLDREMSORG

	Budget 2017	Bokslut 17-04-30	Prognos 17-12-31	Avvikelse mot budget	Bokslut 2016
Hemtjänst, utförda timmar	425 000	156 367	460 367	35 367	435 000
-egen regi		48 107	141 707		
-extern regi		108 260	318 660		
Antal dygn särskilt boende	151 440	50 480	151 440	0	149 040
-egen regi		32 720	98 160		
-extern regi		17 760	53 280		
Antal dygn köpta platser	6 205	1 768	5 128	-1 077	6 499

FUNKTIONSHINDER

	Budget 2017	Bokslut 17-04-30	Prognos 17-12-31	Avvikelse mot budget	Bokslut 2016
Timrelaterat stöd, antal timmar					
totalt (exkl. LASS)	296 496	111 502	353 157	56 661	315 477
Hemtjänst	57 256	22 132	64 000	6 744	66 245
Boendestöd	33 000	10 519	32 039	-961	32 416
Personlig assistans, LSS	170 000	66 581	219 800	49 800	180 800
Avlösarservice SoL/LSS	10 240	3 946	11 994	1 754	10 333
Ledsagarservice SoL/LSS	26 000	8 324	25 324	-676	25 683
Personlig assistans, LASS	120 000	40 175	120 000	0	118 889

INDIVID- OCH FAMILJEOMSORG

	Budget 2017	Bokslut 17-04-30	Prognos 17-12-31	Avvikelse mot budget	Bokslut 2016
Vuxna HVB-placeringar					
-antal vård dygn	5 124	1 687	5 263	139	3 980
Barn- och unga HVB-placeringar					
-antal vård dygn	8 154	3 164	8 312	158	7 665

Ekonomiskt bistånd	Jan	Feb	Mars	April
Bruttokostnad, mnkr	5,6	5,4	5,6	4,9
Antal hushåll	622	621	630	585
Bistånd per hushåll, kr	9 017	8 689	8 960	8 455

Exkl etableringen.

Viktiga händelser

Äldreomsorg

En nationell översyn av lagen (1990:1404) om kommunernas betalningsansvar för viss hälso- och sjukvård, förkortad betalningsansvarslagen är genomförd. Syftet med översynen var att åstadkomma en god vård. Där ledtiderna mellan slutna vård på sjukhus och vård och omsorg i det egna hemmet eller i särskilt boende kan hållas så korta som möjligt och onödig vistelse på sjukhus så långt möjligt kan undvikas för utskrivningsklara patienter. Det är planerat att lagförändringen träder i kraft vid årsskiftet 2017/2018.

Nationella riktlinjer för vård och omsorg vid demenssjukdom - de nationella riktlinjerna för vård och omsorg vid demenssjukdom är nu publicerade i en remissversion. Riktlinjerna kommer att vara ett stöd för dem som fattar beslut om hur resurserna ska fördelas inom vård och omsorg av personer med demenssjukdom och beräknas bli beslutade till hösten 2017.

I det längre perspektivet utifrån befolkningsprognosen behövs ytterligare äldreboenden utöver de planerade äldreboendena i Viksjö och Kallhäll. Även verksamhet som dagverksamhet, och mötesplatser behöver öka i takt med att invånarantalet ökar i kommunen.

Regeringen aviserade om en bemanningssatsning under 2015. Satsningen innebär att kommunen får ekonomiska medel för att förstärka i verksamheterna. Satsningen startade den 1 juli 2015 och planeras att pågå under hela mandatperioden. För Järfällas del innebär satsningen att alla demensavdelningar förses med personal som finns på plats under natten på avdelningen. Utöver det har varje äldreboende gjort personalförstärkningar utifrån sina behov. Sammantaget ger det en kvalitetshöjning för de äldre.

Införande av ÄBIC (äldres behov i centrum) startade under 2015. Målet och syftet är att gå ifrån insatsstyrd verksamhet till behovsriktat arbetssätt. Satsning på att implementera metoden ÄBIC/IBIC (Individens behov i centrum) inom utförarverksamheterna pågår. Metoden och projektet har tidigare enbart omfatta äldre, men utökas nu till att omfatta även personer under 65 som har behov av insatser.

Framtidens boendeformer för äldre är en utredning som är genomförd och godkändes av socialnämnden i mars 2017. I mål och budget för 2016-2017 finns ett uppdrag på att skapa språkavdelning på äldreboende senast år 2017. Ett införande av finsk språkprofil på Lönnens äldreboende är genomfört.

Ny överenskommelse om egenvård är beslutad under 2015. Överenskommelsen innebär utökat ansvar för kommunen i form av att dietist ska göra individuella bedömningar för dem som bor på äldreboende. Rekrytering av dietist är påbörjad.

Broddar för äldre - en utökad satsning för att undvika olyckor och förebygga fallskador är att Järfälla kommun delar ut gratis broddar till alla seniorer i Järfälla. Den som hämtar ut broddar ska vara skriven i Järfälla kommun och ha fyllt 70 år. Satsningen träder i kraft till hösten.

Friskvårdsprojekt - en satsning med syfte att utveckla former för friskvård för äldre. Projektet är i planeringsfasen och kommer att genomföras på kommunens mötesplatser för äldre.

I mars 2017 startade projektet ”Trygg hemgång”, syftet är att minska behovet av att bo på korttidsboende vid hemgång efter sjukhusvistelse. Den som får beslut om insatsen trygg hemgång vid en vårdplanering på sjukhus, får hjälp och stöd av ett särskilt specialistteam under en begränsad period, upp till fjorton dagar. Under denna period är syftet att se hur mycket och när hemtjänstinsatser ska ges för att det ska bli en trygg och hållbar

Funktionshinder

Inom funktionshinderområdet finns det fortsatt behov av grupp- och servicebostäder samt utslussningslägenheter. Framförhållning och god planering är viktigt för att tillgodose de behov som finns och för att undvika sanktionsavgifter för kommunen. Flyktingsituationen påverkar funktionshinderområdet, inte initialt, men allt eftersom barn, unga och vuxna etableras i kommunen så framkommer det behov av insatser från funktionshinderområdet. Det är en märkbar andel av de flyktingar och ensamkommande flyktingbarn som kommer till kommunen som har olika former av funktionsnedsättning.

Kommunen utför hälso- och sjukvård i LSS-verksamhet (daglig verksamhet och bostad med särskild service) sedan oktober 2015. En skatteväxling är genomförd. Det är nu tydligt att vårdbehovet är större än vad som beräknades vid skatteväxlingen.

Personlig assistans är en insats som har ökat i kostnader för kommunen under senare år. En stor del handlar om försäkringskassans förändrade bedömning på LASS som ger en kostnadsövervältring till kommunen. Utöver det är det ett ökat inflöde av ansökningar från personer som flyttar in till kommunen. Förvaltningen kan konstatera att volymtilldelningen inom LSS som kommunfullmäktige beslutat om för 2017 är i nivå med redan beslutade insatser per utgången av 2016. Detta innebär att ytterligare tillkommande beslut om insatser inom LSS kommer medföra rent budgetmässigt ekonomiskt underskott. Till stora delar inte påverkligt.

Avtal med Frösunda omsorg AB gällande drift av sex grupp- och servicebostäder här i kommunen är uppsagd. Avtal om drift övergår till kommunens egen regi Vård och omsorg från och med den 25 maj. En av enheterna som omfattas är Kallhällsparkens gruppbostad där driftstart är planerad till slutet av sommaren. Det är en helt ny gruppbostad dit sex personer med funktionsnedsättning kommer att flytta.

Individ- och familjeomsorg

Årets första månader har inneburit ett intensivt arbete för att förvaltningens kostnader bättre ska matcha de ersättningar vi får för ensamkommande barn och ungdomars placeringar. Förhandlingar med företag och omplaceringar till nya stödboendeplatser i Järfälla är några av de åtgärder som vidtagits. Avdelningen har även tagit emot 24 kvotflyktingar hittills i år.

Ungdomsmottagningen flyttade vid årsskiftet till nya och mer ändamålsenliga lokaler. PRIO-medel har möjliggjort en tillfällig utökning av personalen som arbetat riktat till nyanlända ungdomar, bland annat har Ungdomsmottagningen träffat alla elever i förberedelseklasserna. Ytterligare en familjehemssekreterare anställts. Syftet var att minska arbetsbelastningen i arbetsgruppen, vilket har skett, men också för att rekrytera egna familjehem och på så vis på sikt kontraktera färre konsulentstödda familjehem.

Utbildningar har implementerats och utveckling av samarbetsformer mellan myndighet och intern öppenvård har utvecklats de senaste 1,5 åren vilket lett till färre placeringar. Under årets första månader börjar effekterna av utvecklingsarbetet även få goda effekter för ungdomar som tidigare placerats på grund av brister i hemmet.

Avdelningen har erhållit medel från Socialstyrelsen och använder medlen till en placeringssamordnare, samt en seniorhandläggare som ska bistå nya socialsekreterare med erfarenhet i det dagliga arbetet. Båda funktionerna syftar till att avlasta, men också möjliggöra en större utveckling i rollen som, socialsekreterare.

9.6. Familjerättsnämnden

Periodens resultat uppgår till -0,1 mnkr. Resultatet beror på att kostnaderna fördelar sig ojämnt över året.

Prognosen för helåret beräknas till ett nollresultat.

Viktiga händelser

Under våren 2017 beslöt den gemensamma familjerättsnämnden att avtal skulle tecknas med Spira. Spira är en öppen pedagogisk verksamhet för adopterade barn och deras familjer. Spiras uppgift är att i nära samarbete med föräldrarna erbjuda barnen en god pedagogisk gruppverksamhet samtidigt som föräldrarna ges möjlighet till kontakt och gemenskap. Detta leder till många möten och ett fritt utbyte av kunskaper, erfarenheter och idéer mellan föräldrar och personal. De pedagogiska och sociala inslagen är ofta sammanvävda.

9.7. Tekniska nämnden

Skattefinansierat

Periodens resultat uppgår till +16,8 mnkr. I resultatet finns 9,3 mnkr högre externa intäkter och 7,5 mnkr lägre kostnader än budgeterat. Intäktsavvikelsen beror främst på försäkringsersättning för skadegörelsen vid Bolindervallens omklädningsrum 2015, +7,5 mnkr samt parkeringsövervakning +1,4 mnkr och markupplåtelse med +0,4 mnkr. Den största kostnadsavvikelsen återfinns inom fastighet där periodiskt underhåll och större entreprenader inte har påbörjats fullt ut och avviker därför positivt med 5,8 mnkr.

Prognosen för helåret beräknas till +2,3 mnkr, främst beroende på försäkringsersättning efter branden vid Bolindervallens omklädningsrum 2015, +7,5 mnkr och +3 mnkr för förväntad försäkringsersättning för skyfallsskadan i Jakobsbergsskolan. Resultatförsämringen från perioden till årsprognosen beror på att hänsyn tas till kommande marksaneringskostnader på 6 mnkr och att kostnader för periodiskt underhåll entreprenader tar fart. I dagsläget prognostiseras även ökade kapitalkostnader på 2,2 mnkr för investeringar som tas i bruk under året.

Det finns osäkerheter i prognosen exempelvis kapitalkostnader beroende på när projekten aktiveras samt effekten av avskrivningarna från exploateringsprojekten, oförutsedda reparationskostnader vid exempelvis vattenskador, utraneringskostnader för fastigheter i samband med underhåll och skadegörelse, marksaneringar, rivningskostnader samt pågående försäkringsärenden.

Avgiftsfinansierad verksamhet

Vatten och avlopp

Periodens resultat redovisas som 0 mnkr. Det underliggande resultatet är +3,2 mnkr och redovisas som en förutbetalad intäkt i balansräkningen och ökar skulden till VA-kollektivet.

Prognosen för helåret redovisas som 0 mnkr. Osäkerheter i prognosen är bl.a. slutkostnader för Brommas Reningsanläggnings investeringar, fler försäkringsärenden med anledning av skyfallet 2015, utökad anslutningsavgift till Käppala förbundet på grund av utbyggnaden i Stäkets industriområde. För att åtgärda ökade kostnader kommer en höjning av VA taxan att föreslås för 2018.

Avfall

Periodens resultat uppgår till -0,4 mnkr. Den största avvikelsen finns för entreprenadkostnader som avviker negativt med 0,7 mnkr och bland annat beror på kortsiktigt gemensamt avtal inom SÖRAB för hämtning och behandling av avfall.

Prognosen för helåret beräknas till -1,4 mnkr. Orsaken är framförallt ökade kostnader för hämtning och behandling av avfall. Inför budget 2018 ses avfallstaxan över. Osäkerheter i prognosen är bl.a. negativt resultat för sopsugsanläggningen på grund av eftersläpning av intäkter, kapitalkostnader från exploateringsprojekt, dyrare entreprenörskostnader i samband med upphandling av matavfallsinsamling, byte av kärl i flerbostadshus, antal hushåll som ansluter sig till matavfallsinsamlingen.

9.8. Miljö- och bygglövsnämnden

Periodens resultat uppgår till +0,1 mnkr.

Prognosen för helåret är ett underskott om 0,5 mnkr. Underskottet beror på att inflödet av bygglövshandlingar i det närmaste stannat av beroende på förskjutning av tidplanen för de stora detaljplanerna.

10. EXPLOATERINGSREDOVISNING

mnkr	Budget 2017	Tertialbokslut 1 2017	Prognos 2017	Avvikelse 2016
Omsättningstillgångar, drift				
Inäkter	794,4	107,9	421,4	-373,0
Kostnader	-56,9	-13,6	-69,6	-12,7
Nettointäkter, drift	737,4	94,3	351,7	-385,7
Anläggningstillgångar				
Inkomster	26,8	0,1	0,2	-26,6
Utgifter	-328,2	-23,5	-199,9	128,3
Nettoutgifter, investering	-301,5	-23,4	-199,7	101,8
Summa exploateringsnetto	435,9	70,8	152,0	-283,9

Resultatet för perioden för den sammanlagda exploateringsredovisningen är ett exploateringsnetto på 70,8 mnkr. Resultatet för omsättningstillgångarna som kommer att bli resultatpåverkande är 93,4 mnkr. För anläggningstillgångarna som ingår i investeringsredovisningen är resultatet -23,4 mnkr.

Prognosen för helåret för den sammanlagda exploateringsredovisningen är 152,0 mnkr vilket är 283,9 mnkr lägre än budget.

I den resultatpåverkande delen är prognosen för intäkter från försäljning av mark 373,0 mnkr lägre än budget. Flera projekt har fått ändrad tidplan sedan budgeten antogs. De största förändringarna är att Barkarbystaden II och Stäkets verksamhetsområde har fått framflyttade tidplaner vilket medför att markintäkterna senareläggs.

Prognosen för kostnader beräknas bli 12,7 mnkr högre än budget. Det beror på att de utredningar som görs inom tunnelbanans influensområde beräknas bli mer omfattande och kostsamma än vad som tidigare budgeterats. Även ökade plankostnader för bland annat Veddesta 1 och Byleden gör att prognosen för kostnaderna beräknas bli högre än budgeterat.

För den del som avser anläggningstillgångar som ingår i investeringsredovisningen beräknas inkomsterna bli 26,6 lägre än budgeterat till följd av att VA-intäkter för bland annat Barkarbystaden I är senarelagda. Även utgifterna beräknas bli lägre i år, 128,4 mnkr lägre än budget, på grund av de framflyttade tidplanerna för Barkarbystaden III och Barkarbystaden II.

11. INVESTERINGSREDOVISNING

	Budget 2017	Tertial- bokslut 1 2017	Prognos 2017	Avvikelse 2017
Nämnd, mnkr				
Kommunstyrelsen, exploateringsinkomster	26,8	0,1	0,2	-26,6
Kommunstyrelsen exploateringsutgifter	328,2	23,5	199,9	-128,3
Kommunstyrelsen inventarier etc	76,1	1,0	60,0	-16,1
KS förfogandeanslag	10,0	0,0	0,0	-10,0
KSAU förfogandeanslag fastigheter	30,0	0,0	0,0	-30,0
Barn- och ungdomsnämnden	19,1	1,0	5,1	-14,0
Kompetensnämnden	1,0	0,3	0,7	-0,3
Kultur-, demokrati- och fritidsnämnden	9,8	0,3	7,3	-2,5
Socialnämnden	8,7	2,4	8,7	0,0
Familjerättsnämnden	0,1	0,0	0,1	0,0
Tekniska nämnden infrastruktur	454,5	41,7	368,4	-86,1
Tekniska nämnden fastighet	785,1	79,3	520,9	-264,2
Miljö- och bygglovsnämnden	1,4	0,0	1,4	0,0
Summa utgifter	1 724,0	149,5	1 172,5	-551,5
Summa inkomster	26,8	0,1	0,2	-26,6
Nettoutgifter	-1 697,2	-149,4	-1 172,3	-578,1

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens investeringsbudget omfattar, exklusive exploateringar som redovisas ovan, medel om totalt 76 mnkr, varav 53 mnkr avser införande projekt av ny IT infrastruktur och nya datorarbetsplatser. Genomgång har gjorts över investeringsbehovet inom IT infrastrukturen och en bedömning är nu att det kan finnas behov av ytterligare fem miljoner eftersom underhållet är så eftersatt. Ny prognos kommer att lämnas i augusti.

Digital utveckling genomför ett antal investeringar i olika tjänster som över tid kommer att ge ett antal direkta och möjliga besparingar. Utveckling sker av administrativa system och e-tjänster. Sammanlagt finns för dessa projekt 10 mnkr budgeterat. För inventarier och renovering av kommunhuset finns 5 mnkr.

Hittills har endast en miljon kronor förbrukats för investeringar. Även om flera projekt är på gång är bedömningen att 60 mnkr sammanlagt kommer att förbrukas i år.

Kultur-, demokrati- och fritidsnämnden

Nämnden begär att få omprioritera 600 tkr i investeringsbudgeten till förmån för meröppet inom biblioteket. Nämndens investeringsbudget är inte beslutad på projektnivå utan medel har erhållits för "inventarier, IT etc" varför kommunstyrelseförvaltningen konstaterar att omprioriteringen kan göras.

Tekniska nämnden infrastruktur

Av Tekniska nämndens investeringsbudget för infrastrukturprojekt om 454,5 mnkr prognostiseras 368,1 mnkr (81,0 %) förbrukas, en avvikelse med 86,1 mnkr. Av nämndens cirka 140 projekt redovisas nedan de med störst budgetavvikelse. I övrigt hänvisas till Tekniska nämndens handlingar.

Budgetavvikelse per projekt, prognos

Projekt	mnkr
Marksanering	20,0

Bällstaån	19,2
Utbyggnad dagvattenledningar	12,6
Övertagande av Travarvägens VA-ledningssystem	10,3
Summa övriga projekt	24,0
Total avvikelse	86,1

Tekniska nämnden fastigheter/verksamhetslokaler

Nämndens budget för fastigheter/verksamhetslokaler uppgår till 785,1 mnkr. Utfallet per april är 79,3 mnkr. Prognosen för helåret är att 520,9 mnkr kommer att förbrukas, cirka 66 procent. Av nämndens cirka 60 projekt redovisas nedan de med störst budgetavvikelser. I övrigt hänvisas till Tekniska nämndens handlingar.

Budgetavvikelse per projekt, prognos

Projekt	mnkr
Barkarbystaden fsk, nybygg 2	54,0
Jakobsbergskolans tillagningskök	29,5
Fjällenskolan, matsal, multisport, mediatek	20,5
Almarevägens förskola	20,0
Ersättningsboende socialpsykiatri	15,0
Storköksrenoveringar	13,1
Säby ridanläggning	12,6
Olovslundskolan	10,8
Ängsjö Gård, avloppsledningar och nytt reningsverk	9,5
Kopparvägen fsk, rivning o nybygg	9,0
Summa övriga projekt	70,2
Total avvikelse	264,2

12. RESULTATRÄKNING

Resultaträkning, mnkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Utfall 2017-04-30	Prognos 2017	Budget- avvikelse 2017	Utfall 2016-04-30
Verksamhetens intäkter	1 427,2	2 497,2	312,1	2 166,6	-330,6	557,0
Verksamhetens kostnader	-4 463,0	-5 353,2	-1 524,2	-5 433,6	-80,4	-1 433,7
Avskrivningar	-178,8	-196,0	-64,0	-199,8	-3,8	-51,7
Verksamhetens nettokostnader	-3 214,6	-3 052,0	-1 276,1	-3 466,8	-414,8	-928,4
Skatteintäkter, not 1)	3 068,3	3 191,3	1 072,4	3 205,1	13,8	1 026,5
Gen. Statsbidrag och utjämning, not 2)	558,2	676,9	220,6	662,1	-14,8	186,1
Finansiella intäkter	24,9	22,6	26,8	33,2	10,6	9,4
Finansiella kostnader	-38,6	-44,4	-5,2	-45,9	-1,5	-15,0
Resultat före extraordinära poster	398,2	794,4	38,5	387,7	-406,7	278,6
Extraordinära kostnader			-86,0	-86,0	-86,0	
Årets resultat	398,2	794,4	-47,5	301,7	-492,7	278,6
<i>Varav exploateringsredovisning</i>	<i>367,8</i>	<i>737,4</i>	<i>0,0</i>	<i>351,7</i>	<i>-385,7</i>	<i>196,9</i>
Resultat exkl exploateringsnetto och extraordinära kostnader	30,4	57,0	38,5	36,0	-21,0	81,7
Balanskravsresultat						
Årets resultat enligt resultaträkningen	398,2	794,4	38,5	387,7	-406,7	278,6
varav realisationsvinster	-5,6				--	
Resultat mot balanskravet	392,6	794,4	38,5	387,7	-406,7	278,6
Noter						
1) Skatteintäkter						
Kommunalskatt	3 080,3	3 191,3	1 075,0	3 224,8	33,5	1 026,7
Slutavräkning föregående år	2,9		6,0	6,0	6,0	2,8
Prognos slutavräkning	-14,9		-8,6	-25,7	-25,7	-3,0
Summa	3 068,3	3 191,3	1 072,4	3 205,1	13,8	1 026,5
2) Gen. Statsbidrag och utjämning						
Inkomstutjämning	303,0	375,8	123,6	370,8	-5,0	101,0
Kostnadsutjämning	185,0	193,7	60,5	181,5	-12,2	61,6
Införandebidrag	28,6	9,9	3,3	9,9	0,0	9,5
Regleringsbidrag/avgift m.m.	-2,5	1,0	-0,3	-0,7	-1,7	-0,8
Fastighetsavgift	104,4	104,6	36,3	108,8	4,2	34,9
Utjämning LSS	-60,3	-40,8	-14,2	-42,6	-1,8	-20,1
Statligt bidrag flykting		32,7	11,4	34,4	1,7	
Summa	558,2	676,9	220,6	662,1	-14,8	186,1

13. BALANSRÄKNING

Balansräkning, mnkr	Tertial- bokslut 2017-04-30	Prognos 2017	Bokslut 2016	Tertial- bokslut 2016-04-30
Tillgångar				
Anläggningstillgångar	6 584,9	7 530,5	6 508,3	6 124,1
Mark, byggnader och tekn anlägggn	5 353,4	6 239,9	5 267,7	4 855,1
Maskiner och inventarier	110,1	119,2	119,2	101,7
Investeringar och avskrivningar som inte fördelats ovan				45,9
Övr. finansiella tillgångar, not 1	1 121,4	1 171,4	1 121,4	1 121,4
Långfristiga fordringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Omsättningstillgångar	362,6	340,7	580,7	501,1
Exploateringstillgångar och förråd	49,0	45,0	42,9	24,6
Fordringar, not 2	238,9	335,0	331,3	258,5
Kortfristiga placeringar	70,9	0,0	71,0	103,2
Kassa och bank	3,8	-39,3	135,5	114,8
Summa tillgångar	6 947,5	7 871,2	7 089,0	6 625,2
Eget kapital, avsättningar och skulder				
Eget kapital	2 898,3	3 247,4	2 945,7	2 826,1
Ingående eget kapital	2 945,8	2 945,7	2 547,5	2 547,5
Periodens resultat	-47,5	301,7	398,2	278,6
Avsättningar	1 228,4	1 168,0	1 136,7	1 096,0
Avsättningar för pensioner och liknade förpliktelser	353,8	378,0	341,6	326,4
Andra avsättningar, not 3	874,6	790,0	795,1	769,6
Skulder	2 820,8	3 455,8	3 006,6	2 703,1
Långfristiga skulder	1 799,5	2 070,8	1 620,8	1 159,5
Kortfristiga skulder	1 021,3	1 385,0	1 385,8	1 543,6
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	6 947,5	7 871,2	7 089,0	6 625,2
Ansvarsförbindelse - pensioner	1 550,4	1 507,6	1 554,5	1 607,7
Borgensåtaganden	887,2	935,0	901,9	837,9
Leasingavtal	4,1	4,1	4,1	4,1

Noter	Tertial- boks lut 2017-04-30	Prognos 2017	Boks lut 2016	Tertial- boks lut 2016-04-30
Not 1 Finansiella anläggningstillgångar				
Aktier	276,6	276,6	276,6	276,6
Bostadsrätter	31,9	31,9	31,9	31,9
Medlemsinsats Kommuninvest ek förening	12,9	62,9	12,9	12,9
Fordran staten enligt 2013 års Stockholmsförhandling	800,0	800,0	800,0	800,0
Summa	1 121,4	1 171,4	1 121,4	1 121,4
Not 2 Fordringar				
Kundfordringar	31,3	100,0	105,0	51,8
Mervärdesskatt	36,8	50,0	44,6	30,1
Fordran fastighetsavgift	36,0	39,0	34,0	31,4
Upplupna skatteintäkter	0,0	0,0	6,0	5,8
Övriga interimsposter	123,0	135,0	130,1	123,8
Övriga kortfristiga fordringar	11,8	11,0	11,6	15,6
Summa	238,9	335,0	331,3	258,5
Not 3 Andra avsättningar				
Medfinansiering t-bana enligt 2013 års Stockholmsöverenskommelse	858,4	773,8	778,9	769,5
Avsättning sanering	16,2	16,2	16,2	--
Summa	874,6	790,0	795,1	769,5

14. REDOVISNINGSPRINCIPER

Delårsrapporten är upprättad i enlighet med reglerna i kommunal redovisningslag och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR), såvida inte annat anges.

Anläggningstillgångar och investeringar

Anläggningstillgångarna är upptagna till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. Som investering avses anskaffning av tillgång med en nyttjandeperiod motsvarande minst 3 år och med ett anskaffningsvärde på sammanlagt minst 40 000 kronor.

Avskrivningar och uppdelning i komponenter

Kommunen har från och med 2014 börjat tillämpa komponentavskrivning enligt RKR:s rekommendation 11.4.

Avskrivningstiderna har fastställts med utgångspunkt från RKR:s skrift om avskrivningar men med en egen bedömning av tillgångarnas beräknade nyttjandetid. Linjär avskrivning används. Det sker ingen avskrivning för pågående investeringar.

Omsättningstillgångar och exploateringsredovisning

Från och med den 1 januari 2016 tillämpar kommunen exploateringsredovisning i enlighet med RKR:s vägledning ”Redovisning av kommunal markexploatering”. Bland omsättningstillgångarna ingår utgifter för markexploatering.

Kapitalförvaltning

Medlen för kapitalförvaltning redovisas som omsättningstillgång och är värderade som en portfölj till det lägsta värdet av anskaffningsvärdet och det verkliga värdet på balansdagen.

Leasingkostnader

Samtliga leasingavtal redovisas som operationella i enlighet med RKR 13.2.

Lånekostnader

Lånekostnader redovisas enligt huvudmetoden vilket innebär att de belastar resultatet för den period de hänförs till och att investeringsprojekt inte belastas med lånekostnader under byggtiden.

Pensionsutfästelser

Intjänade pensionsförmåner redovisas som avsättning respektive kortfristig skuld (avgiftsbestämda delen) i balansräkningen. Pensionsförmåner intjänade före 1998 och ej infriade visstidspensioner redovisas som en ansvarsförbindelse. Tillämpad beräkningsmodell är RIPS 07.

Affärsdrivande verksamhet

Kommunen bedriver i egen regi både VA-verksamhet och avfallshantering. Redovisningen för dessa två verksamheter kan särskiljas från kommunens övriga verksamheter. I kommunens årsredovisning ingår dessa men det upprättas även särskilda bokslut för dessa verksamheter.

Särskild redovisning av resultat för VA-verksamheten och Avfallshanteringen

Ett eventuellt ackumulerat överskott redovisas som en förutbetalad intäkt (skuld till abonnenterna). Om det ackumulerade resultatet är ett underskott, redovisas det som ett negativt eget kapital.

Semesterlöneskuld

En ny beräkning av semesterlöneskulden per 30 april 2017 har gjorts och redovisas i balansräkningen. Någon uppbokning av semesterlöneskulden gjordes inte i bokslutet 30 april 2016.

Sammanställd redovisning

Någon sammanställd redovisning har inte upprättats för delårsrapporten då villkoren för detta enligt RKR 22 inte är uppfyllda.